

Stanovisko

vlády k návrhu zákona, kterým se mění zákon č. 364/2000 Sb., o zrušení Fondu dětí a mládeže a o změnách některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 219/2000 Sb., o majetku České republiky a jejím vystupování v právních vztazích, ve znění pozdějších předpisů (sněmovní tisk č. 872)

Vláda na jednání své schůze dne 9. ledna 2013 projednala a posoudila návrh zákona, kterým se mění zákon č. 364/2000 Sb., o zrušení Fondu dětí a mládeže a o změnách některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 219/2000 Sb., o majetku České republiky a jejím vystupování v právních vztazích, ve znění pozdějších předpisů (sněmovní tisk č. 872) a vyslovila s tímto návrhem **nesouhlas**, a to zejména z dále uvedených důvodů.

1. Vláda má pochybnost o opodstatněnosti navrhovaného legislativního řešení, pokud jím má být upraven toliko úzký okruh právních vztahů, týkajících se omezeného počtu konkrétních majetkových položek. Vláda v této souvislosti poukazuje zejména na skutečnost, že předložený návrh zákona se dotýká i právních vztahů, které jsou již určitým způsobem upraveny existujícími platnými soukromoprávními smlouvami a ve vztahu k těmto smlouvám, stejně jako vůči smlouvám, které teprve sjednávány budou, fakticky omezuje smluvní volnost nejen v případě České republiky jako jedné ze smluvních stran, ale i jejích smluvních partnerů. Vydání nového zákona v předložené podobě proto nelze považovat za vhodnou formu řešení daného problému. Pokud by mělo dojít ke změně podmínek, podle názoru vlády se jako vhodnější forma jeví vydání nových usnesení vlády derogujících ta původní a s tím spojená změna jednotlivých smluv prostřednictvím dodatků.

2. Vláda dále konstatuje, že návrh novelizace zákona č. 364/2000 Sb. lze považovat z hlediska účinků, které jsou zřejmě podle důvodové zprávy zamýšleny, v podstatné části za nefunkční. V případě, kdy byl předložený návrh zákona zřejmě inspirován § 5 zákona č. 174/2003 Sb. a jeho právními účinky, které vyložil Nejvyšší soud ve svém rozsudku sp. zn. 33 Cdo 4142/2009, byla sice zvolena obsahově jednoznačnější formulace o „zániku“ smluvních omezení (věta první), nicméně současně ve snaze účinky vybraných závazků zachovat byl pominut fakt, že takto bude zasahováno do jednotlivých smluv jako dvoustranných soukromoprávních úkonů, jejichž obsah se může v konkrétních ujednáních různit, a že přinejmenším v některých z nich vůbec nemusí být přítomny ony k „zachování vybrané závazky“ anebo jejich obsah bude přinejmenším zčásti odlišný, takže k zamýšlenému nastolení stavu, kdy „podmínky všech nabyvatelů budou stejné“, nemusí dojít. Z návrhu totiž neplyne, že by jím specifikované vybrané závazky měly pro takový případ nabyvatele přímo ze zákona jednotně zavazovat.

3. Vláda vyjadřuje zásadní nesouhlas s novelizací zákona č. 219/2000 Sb., o majetku České republiky a jejím vystupování v právních vztazích, ve znění pozdějších předpisů, za účelem doplnění navrženého ustanovení, a to jednak z důvodu věcného, ale zejména z hlediska systematiky citovaného zákona. Předložený návrh zákona zcela pomíjí obecnou povahu uvedeného zákona (jmenovitě jeho části třetí) v rámci norem, které upravují hospodaření s majetkem státu, neboť by do úpravy obecných podmínek pro nakládání s majetkem státu naprosto nesystémově zařadil jednoznačně speciální a co do počtu dotčených případů výrazně omezené postupy.

4. Vláda dále spatřuje nedostatek předloženého návrhu zákona v tom, že obecná část důvodové zprávy se v některých souvislostech jeví jako zavádějící, což zpochybňuje objektivnost důvodů, pro které by navrhovaná právní úprava měla být přijata. Nelze souhlasit s tvrzením, že zákon č. 174/2003 Sb. byl přijat za účelem „odstranění závadného stavu“, jímž měly být dosavadní postupy podle obecného zákona č. 219/2000 Sb. při bezúplatných převodech státního majetku, aplikované na majetek resortu Ministerstva obrany. Zákon č. 174/2003 Sb. byl připraven s cílem upravit v dílčích směrech speciální režim pro bezúplatné převody vybraného vojenského majetku a vybraného majetku resortu Ministerstva vnitra, a zajistit tak procedurálně jednodušší a rychlejší naložení s větším objemem majetku, který se stal nepotřebným v souvislosti s reorganizací armády; zákon měl z toho důvodu omezenou časovou působnost a jeho aplikace již skončila, a to včetně aplikace těch ustanovení, která ve vztahu ke státu zasahovala do smluvní volnosti účastníků smluv uzavíraných na základě tohoto zákona.

Vláda v této souvislosti poukazuje na to, že nález Ústavního soudu sp. zn. Pl. ÚS 05/03 ze dne 9. července 2003, uváděný v důvodové zprávě, řeší nikoliv převod věcí, práv a závazků, nýbrž jejich přechod podle zákona č. 290/2002 Sb., o přechodu některých dalších věcí, práv a závazků České republiky na kraje a obce, občanská sdružení působící v oblasti tělovýchovy a sportu. V části IV. uvedeného nálezu se řeší omezení vlastnických práv, ale jde o jiný případ, kde jsou omezení stanovena přímo v zákoně. V zákoně č. 174/2003 Sb., na nějž se rovněž předložený návrh zákona odkazuje, se hovoří o možnosti omezit územní samosprávný celek v jeho vlastnickém právu v nezbytném rozsahu zřízením práva odpovídajícího věcnému břemeni. Jde tedy o rozdílnou právní situaci, protože shora citované zákony omezení přímo výslovně stanovují, nikoliv však zákon č. 364/2000 Sb. Primárním záměrem stávajících omezujících podmínek je dosáhnout sledovaného cíle, jímž je zachování kontinuálního účelu využití nemovitého majetku pro práci s dětmi a mládeží. Z uvedeného vyplývá, že tyto podmínky nelze označit za protizákonné či protiústavní.